

Казки про мудрість

Іванко на службі у багача

Іванко на службі у багача

Молодий Іванко найнявся одного разу до багача на роботу. Домовилися на один рік.

Багач і каже хлопцеві:

— За рік твоєї служби дам тобі стільки-то грошей і одну загадку. Якщо ту загадку відгадаєш, то одержиш плату, а не відгадаєш, то нічого тобі не дам.

Що мав бідний Іванко робити? — погодився на цю умову багача. А загадка була така: «Що таке чистота?!»

Пропрацював Іванко один рік. Прийшов час відгадати загадку, але він не міг. Тоді багач каже:

— Та щоб ти знав, Іване, чистота — то кішка. Вона живе у моїх покоях, щодня її слуги чистять, і ніяких реп'яхів та грязюки на ній немає, тому вона і є сама чистота.

«Нічого не зробиш»,— думав Іванко.

Не відгадав загадку, то й плату не дістав. Тільки дав йому багач якийсь старий обдертий костюм.

Потім домовилися вони іще на один рік.

Друга загадка була така. «Що таке красота?»

Проробив Іванко ще один рік, але і тепер не міг відгадати загадку.

— Та щоб ти, Іване, знав, що красота — то вогонь,— відповів йому багач.— З вогнем готують мої слуги і печене, і варене. Усе непотрібне він спалить, та ще й світить людям уночі. Тому вогонь і є найбільшою красою.

Як за перший рік служби, так і тепер — не дав багач Іванкові жодної плати тому, бо не відгадав загадку.

Але Іванко добре запам'ятав багачеві загадки, бо за них він працював цілих два роки.

Що мав бідний хлопець робити? Найнявся до багача і на третій рік.

Загадка третього року була така: «Що таке благодать?»

Прослужив Іванко у багача і третій рік, але і цю загадку не, міг відгадати.

Багач йому каже:

— «Благодать — то вода. Вона втоляє спрагу людям і всім тваринам, вона і колеса моїх млинів крутить, прибутків багато приносить, то ж чи це не справжня благодать?».

Тоді каже Іванко багачеві:

— Добре! Я буду робити у вас іще один місяць, але якщо ви не повторите свої відповіді на всі три загадки, то повинні мені заплатити за всі три роки моєї служби.

Багач на це погодився.

А це було якраз у пору весни.

Вийшов Іванко в поле орати. Через якийсь час дивиться — іде багач.

«Що це може означати?» — дивувався Іванко.

Прийшов багач ближче, сів на межу і дивиться, як Іванко оре.

Як довго він там сидів, то важко сказати, бо час швидко минав.

А коли надійшла обідня пора, то багач послав Іванка до себе, щоби йому приніс обід.

Послухав Іванко багача і пішов до нього в будинок. Дивиться, а у багача дім загорівся. Прибіг він на поле і говорить, що трапилося. Та сказав це не просто, а словами багачевих загадок: «Чистота красоту винесла на висоту. Давайте скоро благодать, бо вам домом не владать».

Багач на це нічого не міг відповісти, бо не знав, що ці слова означають.

Тоді він каже слугі:

— Поясни мені, Іване, що означають ці слова, бо я їх не розумію. Тепер Іванко пояснив багачеві: «Чистота красоту винесла на висоту»,— то це означає, що на кішку, тобто на чистоту, упала красота, тобто розжарений вугіль, і кішка від страху вибігла на висоту, тобто на горище, і від жару горище загорілося. А дальші слова: «Давайте скоро благодать, бо вам домом не владать»,— то це

означає, що давайте швидко воду, тобто благодать, щоб вогонь погасити.

Прибіг багач додому і переконався, що Іванко правду казав, бо хата його дійсно згоріла. Діватися було нікуди.

Позичив багач грошей від своїх родичів та й заплатив Іванкові за всі три роки його служби.

Тут і казці кінець.